

verslag boorweekeinde

Deelnemers: Jan Boes, Adri Burger, Allegonda Burger-van der Horst, Martin Cadée, Wim Groeneveld en Wim Groeneveld, Anton Janse, Mar Janse-Breeveld, Han Raven, Lenard Vaessen.

Vrijdagochtend 30 april streek dit selekte gezelschap neer op een kamping bij St. Truiden in België voor een boorprogramma van drie dagen. Deze boordagen maakten deel uit van het al sinds 1972 lopende, geologische onderzoek in Belgisch Limburg en Brabant. Tot dit jaar werd het onderzoek voornamelijk uitgevoerd tijdens jaarlijkse, twee weken durende werkkampen. Omdat de belangstelling voor deze kampweken terugliep, was besloten het onderzoek voort te zetten tijdens boorweekeinden. Het bezwaar van vakanties die moesten worden opgeofferd zou hierdoor verdwijnen en het bestuur hoopte dat op deze wijze het onderzoek levend kon worden gehouden. Bekijk je echter bovenstaande deelnemerslijst, dan moet je konkluderen, dat ook zo'n weekeinde niet in staat is om grote aantallen W.T.K.G.-ers te trekken. Je zou bijna gaan denken dat de werkgroepsleden werk schuwen en alleen nog maar bereid zijn te komen als er zakken gruis in het vooruitzicht worden gesteld.

Tot mijn verbazing miste ik echter ook een aantal 'oude' boorrotten. Waar waren jullie Victor, Arie, Peter, Fik, Ko, Frans, Nico, Pieter, Edgar, Tako, Gert-Jan, Jo(-jo)?

Afgezien van deze geringe opkomst vind ik toch dat het boorweekeinde als geslaagd kan worden beschouwd en dat het zeker voor herhaling vatbaar is.

Het gebied dat Martin voor dit weekeinde had uitgezocht ligt in de gemeente Boutersem en bevat twee klassieke vindplaatsen: de ontsluiting met de Horizon van Hoogbutsel en de ontsluiting 'Maison Vlemincks' (hier zitten fossielhoudende Zanden van Boutersem in de tuin).

Het doel van de boringen was na te gaan of de fossielenbank in de Zanden van Boutersem op meerdere plaatsen voorkomt, hoe de hoogbutselhorizon zich op andere plaatsen heeft ontwikkeld en of de lagen inderdaad praktisch horizontaal liggen, zoals dat door Glibert en De Heinzelin (1954) wordt aangegeven.

Tijdens de in totaal twee werkdagen (de regen verstoorte het werk op de tweede dag nogal) zijn er in totaal 15 boringen gezet met een diepte variërend van 3 tot 8 meter.

We hadden te maken met een keurige heuvel, waarover we twee raaien hebben uitgezet. Een van de raaien liep ongeveer van west naar oost, praktisch over de ontsluiting met de Horizon van Hoogbutsel. De andere raai liep ongeveer noord-zuid en eindigde in de nabijheid van Maison Vlemincks. Deze laatste raai ging tot de top van de heuvel en is nog niet doorgezet naar het noorden.

De top van de heuvel bestaat uit Klei van Boom (=Rupelklei). Ondanks een 8 meter diepe boring is het ons niet gelukt de eronder liggende Zanden van Berg te bereiken. Een diepere boring was door een gebrek aan stangen en een hangblok niet te realiseren.

De klei werd in een aantal boringen, lager op de heuvel, wel doorboord.

Hier konden de Zanden van Berg wel worden opgehaald.

De Klei van Boom is hier nogal verveerd als ze direkt aan de oppervlakte ligt, of door kwartaire afzettingen bedekt is. Hierdoor was het nogal eens

moeilijk om de boomse klei als zodanig te herkennen.

De onder de Zanden van Berg liggende Glaise Verte is ook in een aantal boringen aangetroffen. Maar jammergenoeg bereikten we die Glaise Verte nergens via de Zanden van Berg. Steeds als we in de buurt van de klei kwamen, was het zand zo sterk watervoerend dat het boorgat dichtliep.

De grens Glaise Verte-Zanden van Boutersem kon wel op een aantal punten, lager op de helling, worden aangeprikt. In deze Zanden van Boutersem werden op een plaats de Marnes à Chara aangetroffen.

De Horizon van Hoogbutsel, die op verschillende punten werd aangetroffen, verschilt plaatselijk nogal van uiterlijk en fossielinhoud.

De serie aangeboorde afzettingen werd in sommige boringen besloten met de Zanden van Neerrepn. Deze afzetting ligt direkt onder de Horizon van Hoogbutsel.

De 15 boringen zijn direkt door Anton Janse gewaterpast (hoogtemeting ten opzichte van Oostende Peil) met Mar als baakmaatje.

Al dat boren en meten kostte natuurlijk veel energie en vocht. Dat vocht-peil werd dan ook 's avonds door middel van belgische pintjes en 'pillilekes' op de juiste hoogte gebracht in de kampingkantine. Bij een warm kacheltje werden hier de boorresultaten besproken en andere geo- en paleontologische wetenswaardigheden uitgewisseld.

TOT OP HET VOLGENDE BOORWEEKEINDE

Lenard Vaessen

p.s. De verzamelde gegevens zullen later, samen met reeds eerder uitgewerkte en nog uit te voeren werkzaamheden, worden gepubliceerd in Mededelingen.

Literatuur

Glibert, M. en Heinzelin de Braucourt, J. de (1954)

L'Oligocène Inférieur Belge. -Vol. Jub. Victor van Straelen, I: 281-438.

Janssen, A.W., Cadée, M.C., Van Hinsbergh, V.W.M. en Gaemers, P.A.M. (1978)
Lithology and stratigraphy of Oligocene of the Belgium provinces Limburg and Brabant.

Excursion-guide for the field trips D and H. Joint annual meeting Paläontologische gesellschaft and Palaeontological association. Maastricht. 47 pp.

Chrono-stratigraphy	Leuven-Tienen area	Tongeren area	according to the Werkgroep voor Tert. en Kwart.G.	according to the Geological Survey of Belgium
E	Boom Clay	Kerniel Sands	Rupel Formation	Rupel Formation
M	Berg Sands	Mucula Clay	Rupel Formation	Rupel Formation
N	Heide Sands	Berg Sands	Rupel Formation	Rupel Formation
P	Kerkom Sands	Sands and Marls of Oude Biesen	Atuatuca Formation	Upper Tongeren Formation
Q	Glaise verte	Henis Clay	Atuatuca Formation	Tongeren Formation
R	Boutersen Sands	Neerrepn Sands	Grimmertingen Formation	Lower Tongeren Formation
S	Neerrepn Sands	Neerrepn Sands	Grimmertingen Formation	Lower Tongeren Formation
T	Grimmertingen Sands	Grimmertingen Sands	Grimmertingen Formation	Lower Tongeren Formation
U	Grimmertingen Sands	Grimmertingen Sands	Grimmertingen Formation	Lower Tongeren Formation

uit: Janssen A.W. et al 1978
 Litho-stratigrafie van de oligocene afzettingen in de provincies Limburg en Brabant (België) en chrono-stratigrafische interpretatie. In dit schema kan het Latorfien worden beschouwd als Vroeg-Oligoceen en het Rupelien als Midden-Oligoceen. In recente literatuur wordt het Latorfien ook wel als Eoceen beschouwd.